

**Шмат народаў жыве на
Зямлі,
Кожны з іх чымсьці адметны.
Але шчаслівы тыя з іх, што
змаглі
Зберагчы свой скарб
запаветны...**

**Дзяржаўная ўстанова адукацыі
“Сярэдняя школа №30 г.
Бабруйска”**

Чарняўская Кацярына
даследчая работа
**“Лён сінявокі – скарб
маёй краіны”**

**З чаго ўсё
пачыналася...**

задавальненнем
спяшаюся да сваёй
бабулі ў горад Іўе, што на
Гродзеншчыне. Так было
і мінулым летам. Бабуля
заўсёды ветліва
сустракае мяне. Адноўчы
яна паказала мне
вышываныя ільняныя
ручнікі і абрусы, якія
засталіся ад яе матулі,
маёй прабабулі. Яна
распавядала мне, што
ільняныя абрусы і ручнікі
ў беларусаў перадаюцца
звычайна з пакалення ў
пакаленне, і што
традыцыя беражлівых
адносін да ільняных

**вялікая
рукадзельніца.
Яна ўмее вязаць,
рабіць
прыгожыя
кампазіцыі з
паперы. Бабуля
ведае шмат
народных
песень. Мне
спадбалася і
запомнілася
песня “Ох, і
сеяла Ульяніца**

**На радзіме маёй
настаўніцы, у
горадзе Чавусы,
ёсць гісторыка-
краязнаўчы музей, у
якім знаходзіцца
партрэт жанчыны,
якой прысвечана
песня “Ох, і сеяла
Ульяніца лянок”.
Мяне зацікавіла
гісторыя песні і,
наогул, якое
значэнне мае лён у
жыцці беларусаў са**

Мэта: паказаць значэнне лёну ў жыцці чалавека.

Задачы:

- 1) вызначыць, якое месца займае лён у культуры і мастацтве Беларусі;**
- 2) высветліць, як беларусы выкарыстоўваюць лён у жыцці;**
- 3) выявіць карысныя ўласцівасці лёну;**
- 4) даведацца, што**

Аб'ект: лён.

Прадмет: лён у жыцці беларусаў.

Гіпотэза: дапусцім, што расліна лён сапраўды з'яўляецца скарбам нашай краіны.

Метады:

**аналіз літаратуры і інтэрнэт-
рэсурсаў;**

анкетаваанне;

параўнанне;

інтэрв'ю

Лён часта сустракаецца ў беларускім фальклоры, сімвалізуючы чыстыя думкі, дабрыню, працавітасць. Пра яго спявалі, складалі вершы, прыказкі, прымаўкі, загадкі і заклічкі. Народ прысвяціў вырошчванню льну шмат танцаў і карагодаў.

Пра лён, пра яго хараство, пра багацце, якое прыносіць

□ **Пасееш лён — збярэш золата.**
ён чалавеку, складзена шмат песень.

□ **Дзень падаўжэў — нітка пакарацела.**

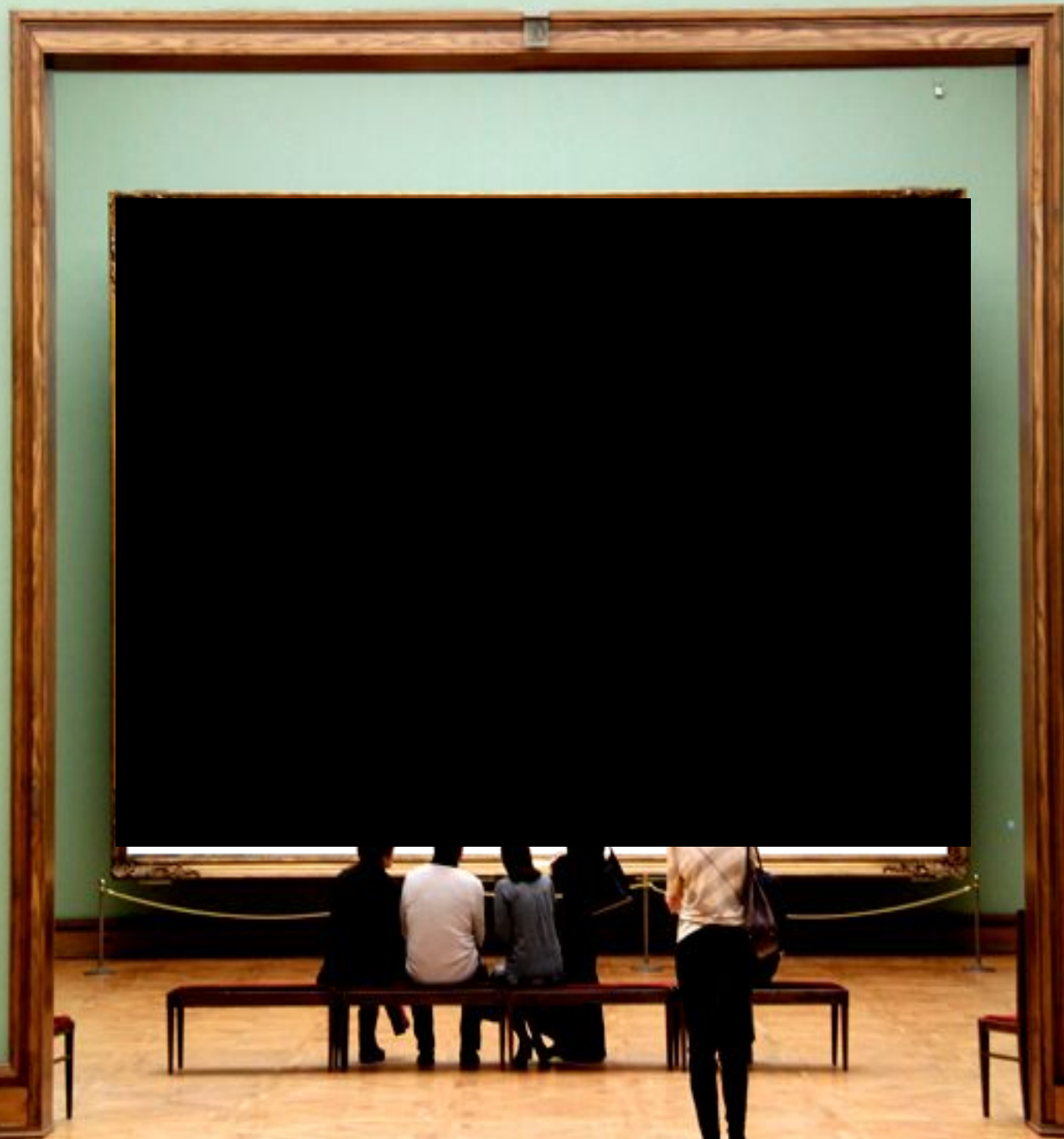
□ **Рана ўстала, ды мала напрала.**

□ **Слуцкія ткачыхі могуць увесць свет спавіць.**

□ **Якая папрадуха пры кудзелі, такое**

палатно ў белі.

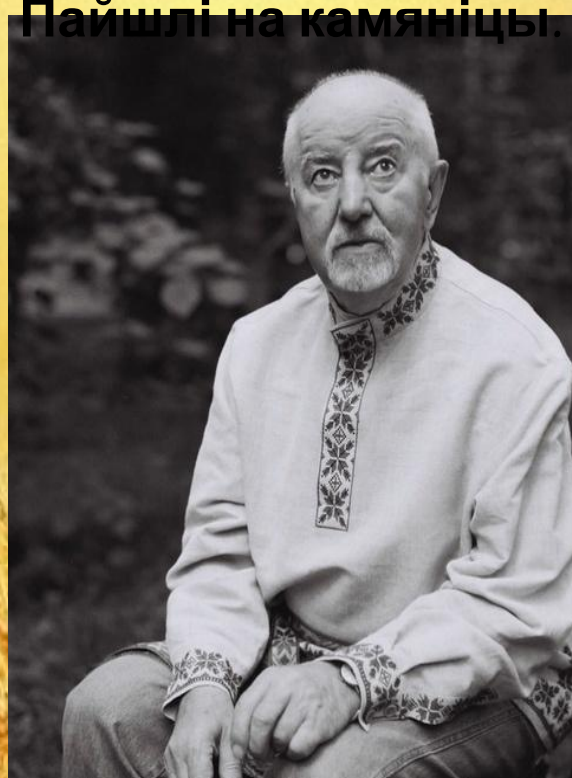

Янка Купала

...Ой, лянок, лянок мой
чысты,
Валакністы, залацісты!
Як расці стаў, як падрос,
Як лісткі ўзняў дагары,—
Лён палола з ранніх рос
Да вячэрняе зары.

Рыгор Барадулін

...Сінеліся вачэй
ільны,
Звінелі слоў крыніцы.
Запас Мянескаў—
валуны
Пайшлі на камяніцы.

Максім Танк

...Ткала я, ткала
палотны
Цэлыя ночы і дні,
Ткала ў роднай матулі
З лёну свае васмярні.

На сцяблінцы кожнай –
Сіенькі звяночак:
Хораша на ранку
Лён расцвіў, ляночак.
Мама сцэжкай крочыць.
Сонцам ззяюць вочы:
Добры ў нашай мамы
Вырас лён-ляночак.
Ветрык павявае,
Шэпчацца з ляночкам.
Мама нам ляночку
Падпляла ў вяночкі. –
Расцвітайце, дзеці,
Нібы лён-ляночак –
Будзе светла ў свеце
Ад блакітных вочак!

Мікола Чарняўскі “Лён”

традыцыйнага
беларускага ткацтва
былі абавязковым
атрыбутам у радзінных,
вясельных і
пахавальных абрадах.
У вясельных абрадах
жаніх і нявеста
станавіліся ў час
вянчання на ільняны
ручнік. Маладым
звязвалі рукі ручніком,
што сімвалізавала
адзінства. Каб нявеста
хутка парадавала сям'ю
нараджэннем здаровых
дзяцей, ёй у косы
ўпляталі валакно лёну.
Чыстая і светлая
ільняная адзежа была
паказчыкам маральнай
чысціні, таму маладая
дзяўчына, выходзячы
замуж, апранала
сукенку, зробленую з

**На беларускай зямлі лён
вырошчваюць са старадаўніх часоў і
да сённяшніх дзён. З валакна ткуць
палатно і шыюць вопратку,
вырабляюць прадметы побыту,
майструюць цацкі для дзяцей. Семя
ільну мае цэлы скарб карысных
рэчываў, высокую харчовую
каштоўнасць і багата лекавымі
ўласцівасцямі.**

у Беларусі апрацоўкай і вырашчваннем
ільну займаюцца 160 льнасеючых
арганізацый, функцыянуе 36 льнозаводаў.

Беларускія прадпрыемствы вырабляюць
наступную прадукцыю:

- ★ сталовую бялізну – ільняныя абрусы і сурвэткі
ручнікі з лёну;
- ★ пасцельную бялізну, у тым ліку камплекты для
дзяцей
пледы і покрыўкі;
- ★ касцюмную і сукеначную тканіну
мэблеваю тканіну;
- ★ тканіну прамыслова-тэхнічнага назначэння
палотны для жывапісу

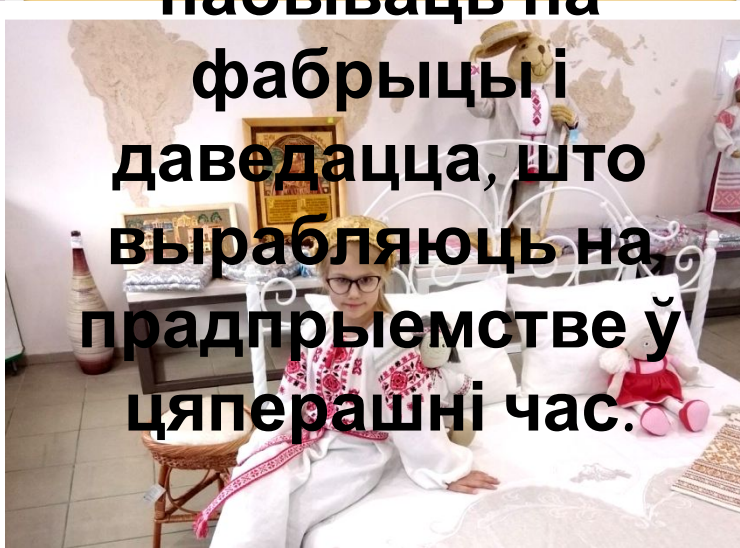

**мастацкія
промыслы
ажыццяўляюць
вытворчасць
тавараў
народных
рамёстваў,
уключаючы
вырабы
знакамітых
“Слуцкіх паясоў”.
У далёкія часы
для сялян
“Слуцкія паясы”
ткаліся з лёну.**

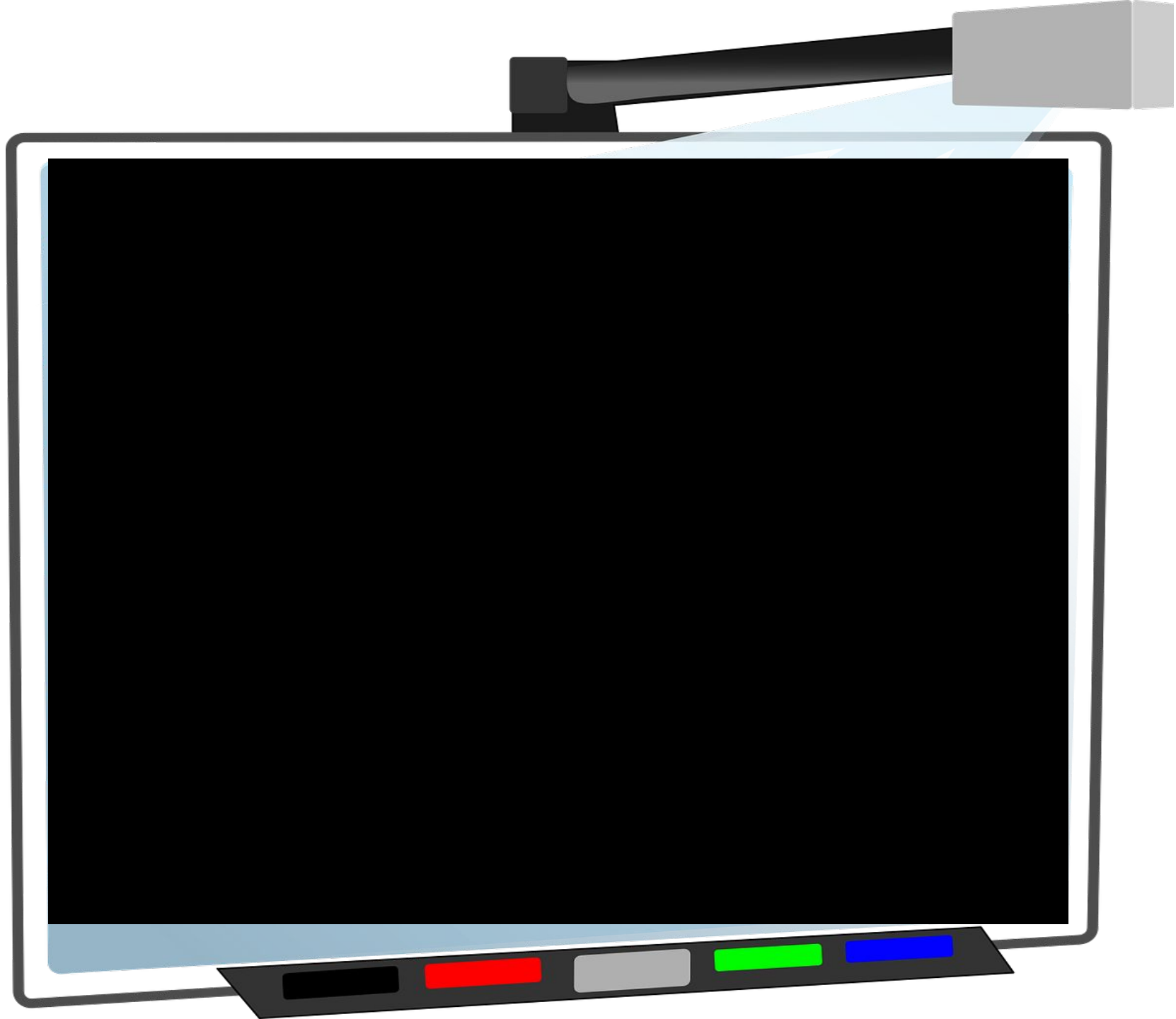

**У ходзе
даследвання я
даведалася, што ў
нашым родным
горадзе Бабруйску
працуе “Фабрыка
мастацкіх вырабаў”.
Мне са сваімі
аднакласнікамі
захацелася
пабываць на
фабрыцы і
даведацца, што
вырабляюць на
прадпрыемстве ў
цяперашні час.**

Мы пабывалі на выставе ільняных вырабаў і з задавальненнем разглядвалі вырабленыя з ільну ручнікі, абрусы, пасцельную бялізну, сумкі, галаўныя ўборы. Нам нават пашчасціла прымерыць адзенне з ільняной тканіны.

**Цікавасць да беларускай
ільняной галіны дэманструе і
рад замежных краін, такіх як
Бельгія, Японія, Францыя.**

**Цікава, што ў Бельгіі з
беларускага лёну робяць
валюту (еўра).**

гасціннасцю і ветлівасцю. Ільняны абрус і ручнік сімвалізуюць гэтыя рысы. Славіцца Беларусь і сувенірнай прадукцыяй, вырабленай з лёну (лялькі, абярэгі). Госці нашай краіны з задавальненнем набываюць на памяць ільняныя абрусы, ручнікі, сурвэткі, адзенне.

нашай краіны і яе
візітоўка. У знак
падзякі і
шматвяковай
вернасці гэтай
культуры беларускі
народ увекавечыў
кветкі лёну ў
Дзяржаўным гербе
Рэспублікі Беларусь
як сімвал
пераўтваральнай
моцы працы, знак
добра і дастатку.
Шануецца лён і як
прыродны сімвал

**Шчыра
дзякую
за
ўвагу!**

